

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

โดย ราชณี สมหวัง

ประวัติวิทยากร

ชื่อ นางสาวราชณี สมหวัง

ตำแหน่ง นักวิชาการเผยแพร่

สถานที่ทำงาน ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี

การใช้ประโยชน์ไม้ขนาดเล็กและของป่า จังหวัดขอนแก่น

การศึกษา ระดับปริญญาตรี (ครุศาสตร์บัณฑิต) บริหารการศึกษา

สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยเกษตรกรรมในพระบรมราชูปถัมภ์ฯ

เบอร์โทรศัพท์ 08-1955-5774

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

อุปกรณ์ความปลอดภัย

			
ถุงมือผ้า		แว่นใส	หน้ากากกรองฝุ่น
			
ถุงมือยาง		ขณะปฏิบัติงาน	

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

วัสดุอุดโป๊วและลอกสี

ฟิลเลอร์

ดินสอพอง

น้ำยาฟอกสี

ใช้ในงานรองพื้นไม้ ก่อนเคลือบแล็กเกอร์ เพื่อให้งานเงา ทน สวยงาม

น้ำยาลอกสี

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีและน้ำยาเคลือบ

แล็กเกอร์

ยูรีเทน

วานิช

เชลแล็ก

การผสมเชลแล็ก กับแอลกอฮอล์

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีและน้ำยาเคลือบ

สีรองพื้นเทา

สีน้ำมัน

สีพ่นอุตสาหกรรม

สีย้อมสำเร็จรูป

ทีด ออยล์

การใช้ ทีด ออยล์

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีและน้ำยาเคลือบ

แว็กซ์

สีโป้วแห้งเร็ว

ใช้โป้วตกแต่งผิวหน้า โป้วปิดรอยแตก อุดรอยขีดข่วน ปรับสภาพพื้นผิวของชิ้นงานให้เรียบ

สีฝุ่น

ใช้ผสมกับดินสอพอง หรือผสมแลคเกอร์ ในการย้อม การโป้ว การแต่งลายไม้

หมึกพิมพ์

น้ำพลาสติก

ฝุ่นจีน

ใช้ผสมกับเซลลैก ทาลองพื้นไม้ก่อนทำสีจริง

แม่สีน้ำ

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

ตัวทำละลาย

ทินเนอร์

เป็นตัวทำละลายมีผลต่อความเรียบ การแห้งตัว การยึดเกาะพื้นผิว และให้ความคงทนกับวัสดุที่เคลือบ

แอลกอฮอล์

ใช้เป็นตัวทำละลายสำหรับเชลแล็ก ใช้ในการล้างทำความสะอาดแปรง ล้างมือ ล้างคราบไขมัน และใช้ในอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น หมึกพิมพ์ สีย้อม ทินเนอร์ ฯลฯ

น้ำมันสน

ใช้ผสมสีเคลือบเงา สีเคลือบด้าน สีรองพื้น กันสนิม สีรองพื้นไม้ กันเชื้อรา วานิช และล้างคราบหมึกบางชนิด เป็นน้ำมันให้ความเงางามของสี

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

เทคนิคการทำงาน

เพื่อดึงจุดเด่นของลายไม้ ดึงความเข้มของสีไม้ออกมา หรือเพื่อสร้างความเงางามให้กับไม้ มีหลายเทคนิคหลายวิธี ได้แก่

1. การขัด
2. การลอกสี
3. การฟอกสี
4. การอุดโป๊ว
5. การอุดด้วยเนื้อไม้
6. การลงพื้น
7. การเคลือบและตกแต่งผิว

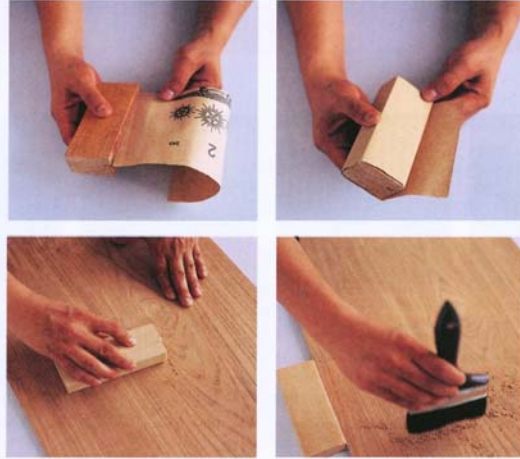

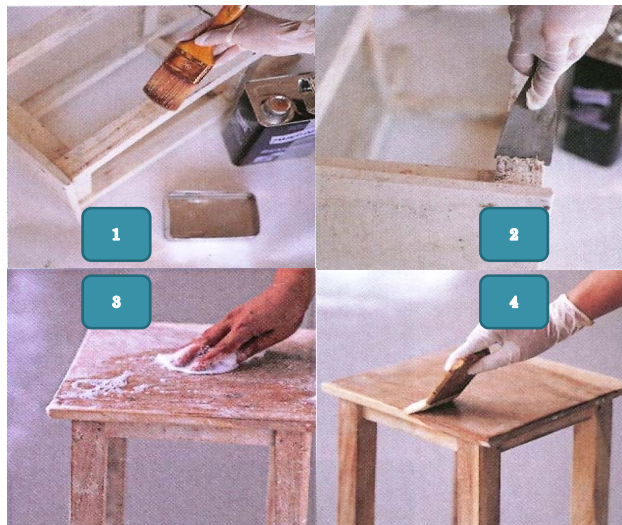

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

การขัด เทคนิคการขัด ได้แก่ ขัดหยาบ ขัดเรียบ และขัดละเอียด

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

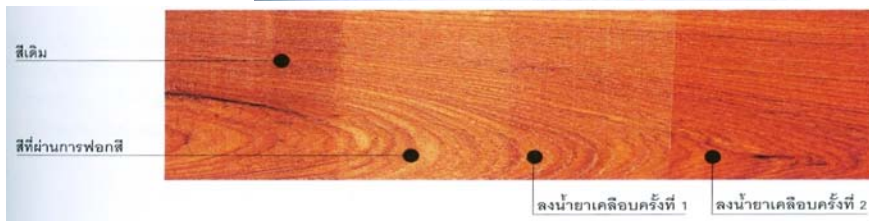
การลอกสี เป็นการลอกสีเดิม สีที่เสื่อมสภาพแล้ว เพื่อทำชิ้นงานใหม่ตามต้องการ

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

การฟอกสี เป็นการรักษาสีธรรมชาติของเนื้อไม้ไว้ เพราะเนื้อไม้บางชนิด เปลี่ยนสีไป ทำให้เนื้อไม้ดูย่ำคุณภาพ การฟอกสีจึงเป็นเพิ่มมูลค่าของไม้ ไซ้ละลายไม้ได้เด่นชัดขึ้น

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

การอุดโป้ว เป็นการอุดร่องเส้นโป้ว หรือรูตะปู หรือรอยตำหนิ รอยฉีกของเนื้อไม้

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

การอุดด้วยเนื้อไม้ เป็นการลตรอยตำหนิของตาไม้ ที่เราไม่ต้องการ

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

การลงพื้น

เพื่อให้เกิดความสวยงาม เงางามของพื้นไม้ เพื่อให้เกิดชั้นของฟิล์มเป็นการปกป้องพื้นผิวจากรอยขีดขูดต่างๆ เพื่อความประหยัดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมพื้นไม้ เป็นต้น

หมึกพิมพ์

1. การรองพื้นด้วยซีตเลอร์
2. การรองพื้นด้วยเซตแล็ก

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

การเคลือบและตกแต่งผิว

การทำ

การพ่น

การย้อม

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

ตัวอย่าง : งานย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงาน

การทำสี มี 2 ลักษณะ คือ

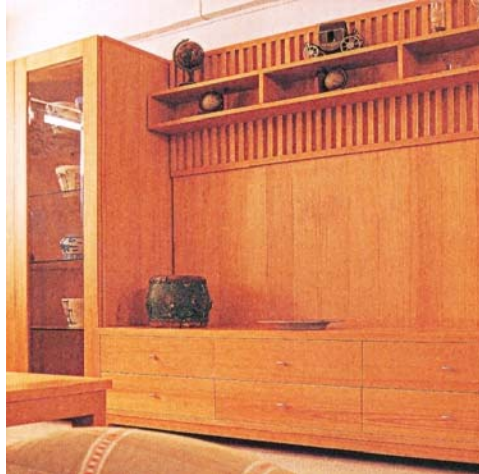
1. การทำสีแบบโชว์ลายไม้
2. การทำสีแบบไม่โชว์ลายไม้

การย้อมผิวเพื่อโชว์ลายไม้   การย้อมสีเนื้อไม้เป็นสีใส   การย้อมสีเนื้อไม้ด้วยสีขาวทึบ

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีเหลืองจำปา

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีเหลืองจำปา

วิธีทำ

1. ขัดชิ้นงานด้วยกระดาษทรายเบอร์ 2 แล้วปิดฝุ่นออกให้หมด
2. ใช้ทินเนอร์เช็ดบนชิ้นงานก่อนรองพื้น
3. ลงพื้นหรืออุดร่องเสี้ยนไม้และตำหนิต่าง ๆ โดยให้ฝุ่นจิ้นและดินสีเหลือง หรือฝุ่นสีเหลืองผสมด้วยดินสีแดง ดำ และน้ำ ทิ้งไว้ให้หมาด ใช้ผ้าแห้งสะอาดเช็ดฝุ่นจิ้นออก แล้วรองจนแห้ง
4. ทาเซลแล็กผสมบาง ๆ 1-2 เทียว รองจนเซลแล็กที่ทาแห้งสนิท ขัดหรือลูบเบา ๆ ด้วยกระดาษทรายเบอร์ 0 เช็ดฝุ่นออก
5. ทาหรือพ่นด้วยแล็กเกอร์เงามสบบาง ๆ หนึ่งเทียวให้ทั่วชิ้นงาน ทิ้งไว้ให้แห้ง ขัดด้วยกระดาษทรายเบอร์ 0 ปิดฝุ่นออกให้หมด
6. ทาหรือพ่นด้วยแล็กเกอร์เงาให้ทั่วชิ้นงานอีก 2-3 เทียว หรือให้เงาตามต้องการ แต่ละชั้นควรรอให้แห้ง ขัดด้วยกระดาษทรายเบอร์ 0 หรือกระดาษทรายยูริเทนเบอร์ 320 ขึ้นไป ก่อนลงแล็กเกอร์เทียวดต่อไป

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีธรรมชาติ

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีธรรมชาติ

วิธีทำ (สีธรรมชาติแล็กเกอร์เงา-ก้าน)

1. ชิ้นงานจะต้องขัดด้วยกระดาษทรายเบอร์ 2 แล้วปิดฝุ่นออกให้หมด
2. ลงพื้นหรืออุดร่องเสี้ยนไม้ด้วยดินสอพอง เมื่อหมาดให้ใช้ผ้าแห้งสะอาดเช็ดดินสอพองออก แล้วรอจนแห้ง
3. ขัดด้วยกระดาษทรายเบอร์ 1 ปิดฝุ่นออกให้หมด
4. ทาเชลแล็กผสมบาง ๆ ร่องพื้น 1-2 เทียวเพื่อเป็นฟิล์มกันยางไม้ รอให้เชลแล็กที่ร่องพื้นแห้ง
5. ทาหรือพ่นแล็กเกอร์เงาผสมบาง ๆ ให้ทั่วชิ้นงานเที่ยวแรก รอให้แล็กเกอร์แห้งสนิท ขัดด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 0 ปิดฝุ่นออกให้หมด
6. ทาหรือพ่นแล็กเกอร์เงาผสมบาง ๆ ให้ทั่วชิ้นงานอีก 2-3 เทียว หรือให้ได้เงาตามต้องการ ทุกเที่ยวที่ทาต้องรอให้แล็กเกอร์แห้งสนิท แล้วขัดด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 0 หรือกระดาษยูรีเทนเบอร์ 320 ขึ้นไป

Tip

หากต้องการให้ชิ้นงานเป็นไม้เงามากๆ ควรลงอุปกรณ์เป็นชั้นตอนสุดท้าย หากต้องการให้ชิ้นงานมีลักษณะเงา ให้ผสมแล็กเกอร์ด้านลงไปในแล็กเกอร์เงาให้ผสมไว้แล้ว ทาหรือพ่นในเที่ยวสุดท้าย 1-2 เทียว ถ้าต้องการให้ชิ้นงานมีลักษณะด้าน ควรผสมแล็กเกอร์ด้านเพียงอย่างเดียว ทาหรือพ่นหลังจากทาแล็กเกอร์เงาเที่ยวสุดท้าย 1-2 เทียว

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีธรรมชาติเคลือบแข็งยูรีเทน

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีธรรมชาติเคลือบแข็งยูรีเทน

วิธีทำ

1. ขัดชิ้นงานด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 1 ปิดฝุ่นออกให้หมด
2. ลงพื้นหรืออุดเสี้ยนไม้ด้วยดินสอพองพองแห้งหมาดๆ ปล่อยให้ผ้าสะอาดเช็ดดินสอพองออก แล้วรองนแห้ง ขัดด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 1 ปิดฝุ่นออกให้หมด
3. ทาเรลแล็กผสมบางๆ 1-2 เทียวเพื่อเป็นฟิล์มกันยางไม้ รอให้เรลแล็กที่รองพื้นแห้งสนิท แล้วขัดเบาๆ ด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 0 แล้วเช็ดฝุ่นออก
4. ทาหรือพ่นยูรีเทนหนึ่งเทียวให้ทั่วชิ้นงาน เทียวแรกรอให้แห้งสนิท 8-12 ชั่วโมง ขัดด้วยกระดาษยูรีเทนเบอร์ 280
5. ทาหรือพ่นยูรีเทนให้ทั่วชิ้นงาน 2-3 เทียว หรือให้ได้เงาตามต้องการ รอให้ยูรีเทนแห้ง 8-12 ชั่วโมง สลับกับการขัดด้วยกระดาษยูรีเทนเบอร์ 320 ขึ้นไป

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีเลียนเปิดลายไม้

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีเลียนเปิดลายไม้

วิธีทำ

1. ขูดร่องเสี้ยนหรือทำร่องเสี้ยนให้ลึกเพื่อให้ร่องเสี้ยนนี้ปรากฏให้เห็นชัดเจนด้วยการใช้แปรงทองเหลือง โดยขัดไปตามเสี้ยน ไม่ควรขวางเสี้ยน
2. เช็ดด้วยทินเนอร์เปล่าบนชิ้นงานให้ทั่ว
3. ทาเซลแล็กผสมบางๆ ร่องพื้น 2-3 เที่ยว เพื่อเป็นฟิล์มกันยางไม้และการขัด
4. ลงพื้นหรืออุดเสี้ยนไม้ โดยให้ฝุ่นจันทน์ผสมน้ำทาให้ทั่ว ทิ้งไว้ให้แห้งสนิท แล้วขัดด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 1
5. ทาเซลแล็กผสมบางๆ อีก 1-2 เที่ยว รอจนแห้งสนิท ขัดด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 0
6. ทาหรือพ่นแล็กเกอร์เงาผสมบางๆ ให้ทั่วชิ้นงาน 2-3 เที่ยว หรือให้เงาตามต้องการ รอให้แล็กเกอร์แห้งสนิท ขัดด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 0 หรือกระดาษทรายยูรีเทน 320 ขึ้นไป

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีเลียนปิดลายไม้

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีเลียนปิดลายไม้

วิธีทำ

1. ขูดร่องเสี้ยนหรือทำร่องเสี้ยนให้ลึกเพื่อให้ร่องเสี้ยนนี้ปรากฏให้เห็นชัดเจน จากนั้นเช็ดพื้นผิวด้วยทินเนอร์ให้ทั่วชิ้นงาน
2. ทาเซลแล็กผสมบางๆ 1-2 เทียวเพื่อเป็นฟิล์มกันยางไม้
3. ทาหรือพ่นสีพื้นแห้งเร็วเป็นสีพื้นหรือสีที่ต้องการ 2-3 เทียว แต่ละเทียวต้องปล่อยให้แห้งสนิท
4. ใช้เกรียงโป๊ปาดฝุ่นจันทน์ผสมสีตามต้องการ เพื่อลงพื้นหรืออุดเสี้ยนไม้ ปล่อยให้แห้งสนิท
5. ขัดด้วยกระดาษทรายน้ำเบอร์ 320 กับน้ำให้ทั่วชิ้นงาน เช็ดให้สะอาด ปล่อยให้ชิ้นงานแห้งสนิท
6. ทาหรือพ่นด้วยอัลซิดแล็กเกอร์ผสมบางๆ ให้ทั่วชิ้นงาน 1-2 เทียว สลับกับการขัดด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 0 หรือกระดาษทรายยูรีเทนเบอร์ 360

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีเปลือก

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีเปลือก

วิธีทำ

1. ชัดชิ้นงานด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 2 แล้วปิดฝุ่นออกให้หมด
2. ลงพื้นหรืออุดร่องเสี้ยนไม้ด้วยฝุ่นจีน พอแห้งหมาดๆ ใช้ผ้าแห้งสะอาดเช็ดฝุ่นจีนออกให้หมด รอจนแห้งสนิท ชัดด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 1
3. ทาเซลแล็กผสมฝุ่นจีน ทาบางๆ 2-3 เทียว รอจนแห้ง
4. ทาหรือพ่นด้วยแล็กเกอร์เงาผสมบางๆ ให้ทั่วชิ้นงานหนึ่งเทียว รอให้แล็กเกอร์เงาแห้งสนิท ชัดด้วยกระดาษทรายเบอร์ 0 แล้วปิดฝุ่นออกให้หมด
5. ทาหรือพ่นแล็กเกอร์เงาให้ทั่วชิ้นงาน 2-3 เทียว หรือให้ได้เงาตามต้องการ รอให้แล็กเกอร์แห้งสลับกับการชัดด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 0 หรือกระดาษทรายยูรีเทนเบอร์ 320 ขึ้นไป

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

การย้อมสีด้วยหมึกพิมพ์

วิธีทำ

1. ขัดชิ้นงานด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 2 ปิดฝุ่นออกให้หมด
2. ลงพื้นหรืออุดรอยเสี้ยนผิวไม้ด้วยกรรมวิธีการอุดรอยเสี้ยนไม้ โดยเน้นสีโอ๊กตามที่ต้องการ ขัดด้วยกระดาษทรายเบอร์ 1 แล้วปิดฝุ่นออกให้หมด
3. ทาเซลแล็กผสมบางๆ หนึ่งเที่ยวเพื่อป้องกันยางไม้ รอให้แห้งสนิท ขัดด้วยกระดาษทรายเบอร์ 0 เช็ดฝุ่นออก
4. นำหมึกพิมพ์ที่ผสมเรียบร้อยแล้วย้อมให้ทั่วชิ้นงาน โดยให้สีสม่ำเสมอ ปล่อยให้แห้งสนิท
5. ทาเซลแล็กผสมบางๆ ทับสีย้อมหมึกพิมพ์หนึ่งเที่ยว
6. ทาหรือพ่นแล็กเกอร์เงาผสมบางๆ ให้ทั่วชิ้นงาน 2-3 เที่ยว หรือให้ได้เงาตามต้องการ แต่ละเที่ยวควรรอให้แล็กเกอร์แห้งสนิท จึงขัดด้วยกระดาษทรายเบอร์ 0 หรือกระดาษทรายยูรีเทนเบอร์ 320 แล้วปิดฝุ่นออกให้หมด

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีพ่นแห้งเร็ว

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีพ่นแห้งเร็ว

วิธีทำ

1. ขัดชิ้นงานด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 2 แล้วขัดฝุ่นออกให้หมด
2. ลงพื้นหรืออุดเสี้ยนไม้ด้วยดินสอพองหรือฝุ่นจันทน์ (ในกรณีของงานไม้ฉัด) พอแห้งหมาดๆ ให้ผ้าสะอาดเช็ดออกแล้วรอจนแห้งสนิท ขัดด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 1
3. ทาเซลแล็กผสมบางๆ 2-3 เที่ยว ถ้าเป็นแผ่นเอ็มดีเอฟให้ทาด้วยซิลเลอร์โดยไม่ต้องลงพื้น รอให้พื้นแห้งสนิท สลับกับการขัดด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 0 หรือกระดาษทรายยูรีเทนเบอร์ 320 เช็ดฝุ่นออกให้หมด
4. ทาหรือพ่นด้วยสีรองพื้นเทา 1-2 เที่ยว ปล่อยให้แห้ง ขัดด้วยกระดาษทรายน้ำเบอร์ 320 ให้ทั่วชิ้นงาน ทิ้งไว้ให้แห้งสนิท
5. อุดร่องเสี้ยนหรือรอยตำหนิด้วยโป๊แดงให้ทั่วชิ้นงาน ปล่อยให้แห้ง ขัดด้วยกระดาษทรายน้ำเบอร์ 320 ปล่อยให้แห้งสนิท
6. ทาหรือพ่นด้วยสีรองพื้นเทา 1-2 เที่ยวให้ทั่วชิ้นงาน ปล่อยให้แห้งสนิท ขัดด้วยกระดาษทรายน้ำเบอร์ 320 ให้ทั่วชิ้นงาน ทิ้งไว้ให้แห้ง
7. ทาหรือพ่นสีแห้งเร็ว (สีที่ต้องการ) 2-3 เที่ยวให้ทั่วชิ้นงาน ปล่อยให้แห้งสนิท สลับกับการขัดด้วยกระดาษทรายน้ำเบอร์ 360 ขึ้นไป

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีน้ำมัน

การย้อมสีและการตกแต่งชิ้นงานไม้

สีน้ำมัน

วิธีทำ

1. ขัดชิ้นงานด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 2 ปิดฝุ่นออกให้หมด
2. ลงพื้นหรืออุดเสี้ยนไม้ด้วยฝุ่นจันทน์หรือดินสอพอง (ถ้าเป็นไม้อัด) พอแห้งหมาดๆ ใช้ผ้าแห้งสะอาด เช็ดออก รอจนแห้งสนิท ขัดด้วยกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 1
3. ทาเซลแล็กผสมบางๆ รองพื้น 2-3 เที่ยวเพื่อเป็นฟิล์มกันยางไม้ หรือทาซิลเลอร์ 2-3 เที่ยวโดยไม่ต้องลงพื้น (ถ้าเป็นไม้เอ็มดีเอฟ) รอให้แห้งสนิท สลับด้วยการขัดกระดาษทรายละเอียดเบอร์ 0 หรือกระดาษทรายยูรีเทนเบอร์ 320 เช็ดฝุ่นออกให้สะอาด
4. ทาหรือพ่นสีน้ำมันหนึ่งเที่ยวให้ทั่วชิ้นงาน ทิ้งไว้ให้แห้ง 18-24 ชั่วโมง ขัดด้วยกระดาษทรายน้ำเบอร์ 400 (ขัดร่วมกับน้ำ) ให้เรียบ ปล่อยให้แห้งสนิท
5. ทาหรือพ่นสีน้ำมันอีกเที่ยวให้ทั่วชิ้นงาน ปล่อยให้แห้ง 12-18 ชั่วโมง ถ้าต้องใช้งานทันทีควรปล่อยให้ทิ้งไว้ 24 ชั่วโมง

